

RADIONICA ZA UČENIKE 7. I 8. RAZREDA

KAMPANJA „NE GOVORU MRŽNJE NA INTERNETU“

NAZIV: Govor mržnje?!

CILJEVI:

- Upoznati sudionike s definicijom i osnovnim pojmovima govora mržnje
- Osvijestiti posljedice govora mržnje
- Osposobiti sudionike da prepoznaju govor mržnje na internetu
- Osvijestiti vlastitu odgovornost u procesu širenja i zaustavljanja govora mržnje

POTREBNI MATERIJALI I OPREMA: kopirani prilozi 1 i 3, kuverte, 4 flipchart papira, 16 markera, 4 paketa po 10 flomastera, tri hamer papira dimenzije A0 (841x1188 mm), jedan karton A1 formata debljine 3 ili 4 mm, 2 flipchart papira, oko 30 manjih papirića u bojama (četvrtina A4 papira ili veličine post-it papirića), oko 30 pribadača s većim glavicama

TRAJANJE: 45 min

OPIS:

- **Uvod** (3 min)
 - Predstavljanje voditelja radionice
 - Predstavljanje očekivanih ishoda učenja. Ishodi su ispisani na papir i lijepe se na ploču kako ih voditelj pročita (Prilog 1):
- **Definicija govora mržnje** (5 min)

Voditelj predstavlja definiciju govora mržnje i poziva sudionike da zajedno s njim pojašne pojmove iz definicije (ksenofobija, antisemitizam, etnocentrizam, nacionalizam). Voditelj napominje da govor mržnje dovodi do zločina iz mržnje koji je kažnjiv prema kaznenom zakonu. Definicija je ispisana unaprijed na ploču. Svaki od pojmova o kojem razgovaraju voditelj zaokruži i povuče strelicu od njega prema rubu ploče te tamo upisuje kratko pojašnjenje pojma (Prilog 2)
- **Izbor predstavnika grupe** (1 min)

Sudionici su temeljem mjesta na koje su sjeli podijeljeni u 4 podgrupe. Zatraži ih se da među sobom izaberu svog predstavnika koji će biti zadužen da se zadatak izvrši i da na kraju izvjesti prisutne o uratku njegove grupe.
- **Zadaci o govoru mržnje** (17 min)

Sudionicima se kaže da će svaka grupa dobiti jedan zadatak koji će morati izvršiti u roku od 10 minuta te je važno da svi u grupi sudjeluju i doprinesu izvršenju zadatka. Svaki predstavnik grupe dobiva kuvertu s uputama za njegovu grupu i pripadajući materijal (Prilog 3). Svaka grupa ima 10 minuta da izvrši zadatak. Teme zadataka su sljedeće: *Primjeri, Posljedice, Uzroci, Što činiti*. Za vrijeme realizacije zadataka voditelji odlaze do grupa i ako je potrebno dodatno pojašnjavaju zadatak.

- **Predstavljanje uradaka (16 min)**

Predstavnici grupa pokažu i prezentiraju uradak svoje grupe. Svaka grupa ima 2 minute za prezentaciju. Prvo predstavlja grupa koja je radila na *Primjerima* pa grupa koja je kreirala *Uzroke*, zatim se prezentiraju *Posljedice* i na kraju predstavlja grupa koja je izvršavala zadatak *Što činiti*. Nakon toga preostaju još 2 minute u kojima voditelji nadopunjuju uratke grupa ili problematiziraju s grupom nešto što je grupa napisala. Nakon što su sve grupe predstavile svoj uradak voditelj zatraži grupu koja je stavljala *Posljedice* da ukloni papire i pribadače i poziva grupu da pogledaju karton te kažu što vide i što bi iz toga zaključili. Važno je da sudionici osvijeste da se neke posljedice ne mogu izbrisati već njihovi tragovi kao rupe od pribadača ostaju zauvijek u njima, ali i na internetu.

- **Procjena učenja (3 min)**

Voditelj ponovno čita jedan po jedan ishod učenja i zamoli sudionike da ustanu ukoliko se slažu s tim da su to naučili. Ukoliko je preostalo dovoljno vremena voditelj zamoli sudionike da kažu kako im je bilo na radionici i kako će radionica utjecati na njihovo ponašanje u budućnosti.

NAPOMENE:

- Prije radionice bilo bi dobro da voditelji pročitaju:
 - o sadržaj web stranice kampanje <http://www.dislajkamrnju.hr/>
 - o Priručnik za djecu i mlade „Nasilje na internetu“
http://www.dislajkamrnju.hr/sto_ako/prirucnik_za_djecu_i_mlade_nasilje_na_internetu
- Voditelji pripremaju radionicu tako da od klupa sastave 4 punkta. Svaki punkt čine tri spojene klupe i stolice koje su postavljene u krug oko klupa. Broj stolica oko svakog punkta je podjednak, a ukupan broj stolica odgovara ukupnom broju sudionika radionice. Ostatak se klupa skloni tako da između punktova ima dovoljno mjesta. Kada sudionici uđu u prostoriju zamoli ih se da sjednu oko punktova.
- Ukoliko radionica može trajati 90 minuta dobro je napraviti rotaciju grupa, tj. nakon 10-15 minuta grupe ostave svoj uradak i svog predstavnika na punktu te odu na punkt sebi slijeva. Predstavnik punkta novu grupu upoznaje sa zadatkom, svime što je dotadašnja grupa već učinila i potiče ih da doprinesu novim idejama zadatku punkta. Sve grupe obiđu sve punktove i vježba završava kada se vrate na svoj punkt. Predstavnici punktova prezentiraju uradak.
- Bilo bi dobro da se sudionici potpišu na plakate te da se isti plakati izlože u razredu ili školi.

PRILOZI:**PRILOG 1.: Očekivani ishodi učenja**

- Znam što je to govor mržnje i koje posljedice on ostavlja na živote ljudi
- Znam prepoznati govor mržnje na internetu
- Znam kako zaštitite sebe i druge te kako reagirati kada se govor mržnje dogodi na internetu

PRILOG 2.: Definicija govora mržnje**GOVOR MRŽNJE**

„svi oblici izražavanja koji šire, potiču, promiču ili opravdavaju rasnu mržnju, ksenofobiju, antisemitizam i druge oblike mržnje temeljene na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu agresivnim nacionalizmom i etnocentrizmom, diskriminacijom ili neprijateljstvom prema manjinama, imigrantima ili ljudima imigrantskog porijekla.“

- **Ksenofobija** označava strah ili anksioznost prema strancima ili nepoznatom. Pojam se općenito rabi za opisivanje straha ili mržnje prema strancima ili općenito prema ljudima drugačijim od samoga sebe.
- **Antisemitizam** je neprijateljski stav prema Židovima, u obliku vjerske, nacionalne, socijalne ili rasne nesnošljivosti.
- **Etnocentrizam** je prosudba kulture drugih naroda iz aspekta vlastite kulture. Može se ticati jezika, običaja, vjere i ponašanja. Etnocentrična osoba koristi vlastitu kulturu kao temelj za ocjenjivanje drugih kultura. Obično se vlastita kultura smatra najboljom i teži se tome da se druge kulture mijenjaju kako bi više sličile vlastitoj kulturi.
- **Nacionalizam** u negativnom smislu riječi uvjerenje u nadmoćnost ili superiornost vlastite skupine ili naroda nad drugima i osjećaj superiornosti prema pripadnicima drugih naroda te obezvređivanje drugih.

ZLOČIN IZ MRŽNJE

Zločin iz mržnje je, sukladno članku 87., stavku 20. Kaznenog zakona, *kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog, etničkog podrijetla, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe.*

PRILOG 3.: Zadaci za grupe

- PRIMJERI:
 - Materijal: jedan hamer papir dimenzija A0 (841x1188 mm) i 4 markera različitih boja te 1 paket flomastera
 - Zadatak: Kreirajte plakat koji će prikazati što više konkretnih primjera govora mržnje za koje ste čuli ili koje ste primijetili na internetu. Napišite točne rečenice, ali bez korištenja imena. Prisjetite se primjera koje znate s blogova, chatova, foruma, facebooka.
- POSLJEDICE:
 - Materijal: veliki karton A1 formata debljine 3 ili 4 milimetra, oko 30 manjih papirića u bojama (četvrtina A4 papira ili veličine post-it papirića), oko 30 pribadača s većim glavicama, 4 markera, paket od 10 flomastera.
 - Zadatak: Pokušajte se staviti u cipele osobe koja je žrtva govora mržnje na internetu i navedite koje posljedice on ima na njegov život. To mogu biti osjećaji, misli, ponašanja, stavovi koje osobe počnu razvijati jer su bile žrtve govora nasilja na internetu, ali i neke reakcije okoline prema njima koje nastaju kao posljedica govora mržnje. Kreirajte plakat koji će ih prikazati tako da svaku posljedicu napišete na mali papir i pribadačom je stavite na karton.
- UZROCI:
 - Materijal: jedan hamer papir dimenzija A0 (841x1188 mm), paket flomastera, 4 markera, paket od 10 flomastera
 - Zadatak: Kreirajte plakat koji će prikazati razloge zbog kojih ljudi koriste govor mržnje. Evo nekih pitanja koja će vam pomoći: Što ih motivira i potiče? što iz toga oni dobivaju? Iz kojih razloga ljudi ne zaustavljaju govor mržnje na internetu već ga nastavljaju širiti? Čega se boje?
- ŠTO ČINITI:
 - Materijali: jedan hamer papir dimenzija A0 (841x1188 mm), paket flomastera, 4 markera, paket od 10 flomastera
 - Zadatak: Kreirajte plakat koji će prikazati što možemo učiniti kako bismo zaustavili govor mržnje. Evo nekih pitanja koja će vam pomoći: Kako sve možemo zaštititi sebe od govora mržnje na blogu, chatu, forumu, facebooku? Što sve možemo činiti kada primijetimo govor mržnje? Kako zaštititi druge? Iz kojih razloga bismo trebali nešto činiti?